

מסכת גדרים

פרק ד

א. אין בין המדר הנאה מחרבו למדר הימנו מאכל אלא בראש
הרגל וכליים שאין עושים בהם אכל נפש. המדר מאכל מחרבו, לא
ישאילו נפה וכבירה ורמים ותגורר, אבל משאיל לו חלוק וטבעת
וטלית ונזמים, וכל דבר שאין עושים בו אכל נפש. מקום
שמשכירים פיוצא בכו, אסור:

ב. המדר הנאה מחרבו, שוקל את שקלו, ופורע את חובו, ומחייב
לו את אבדתו. מקום שנוטלים עליה שכר, תפלה הנאה להקדש:

ג. ותורם את פרומתו ומעשרותיו לדעתו. ומקיריב עלייו קני זビון,
קני זבות, קני يولדות, חטאות ואשמות, ומלמד מדרש, הלכות
ואגדות, אבל לא ילמדנו מקרא. אבל מלמד הוא את בניו ואת
בנותיו מקרא, וזה את אשתו ואת בניו אף על פי שהוא חיב
במזונותיהם. ולא יזון את בהמתו, בין טמאה בין טהורה. רבינו
אליעזר אומר, זו את הטמאה, ואין זו את הטהורה. אמרו לו, מה

בין טמאה לטהורה. אמר לנו, שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו, וטמאה נפשה וגופה לשמים. אמרו לו, אף הטמאה נפשה לשמים וגופה שלו, שאם ירצה, הרי הוא מוכחה לגויים או מאכילה לכלבים:

ד. הבדר הגאה מחברו ונכנס לבקרו, עומד, אבל לא ישב. ומרפיאו רפואת נפש, אבל לא רפואי ממון. ורופא עמו באמבטייא גדולה, אבל לא בקיטה. וישן עמו במטה. רבי יהונתן אומר, בימות הפתעה, אבל לא בימות הגשימים, מפני שהוא מהנהו. ומסב עמו על הפתעה, ואוכל עמו על השלו, אבל לא מן הפתעה, אבל אוכל הוא עמו מן הפתעה החזיר. לא יאכל עמו מן האבות שלאפני הפעלים, ולא יעשה עמו באם, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, עושה הויא ברחוק ממנה:

ה. הבדר הגאה מחברו לפניו شبיעית, לא יורד לתוכה שדיго, ואיינו אוכל מן הנזות. ובشبיעית איינו יורד לתוכה שדיго, אבל אוכל הוא מן הנזות. נדר הימען מאכל לפניו شبיעית, יורד לתוכה שדיго, ואיינו אוכל מן הפירות. ובشبיעית, יורד ואוכל:

ו. הבדר הגאה מחברו, לא ישאילנו ולא ישאל ממנה, לא ילענו ולא ילווה ממנה, ולא ימכר לו ולא יקח ממנה. אמר לו, השאיילני פרתך. אמר לו, איינה פנוייה. אמר קוגם שדי שאני חורש בה

לעוֹלָם, אִם קַיָּה דֶּרֶךְ לְחֶרֶשׁ, הוּא אֲסֹור וְכָל אָדָם מִתְּרִין. אִם אֵין
דֶּרֶךְ לְחֶרֶשׁ, הוּא וְכָל אָדָם אֲסֹורין:

ג. הַמִּדְרָשׁ הַנְּאָה מִתְּבָרֵר וְאֵין לוֹ מָה יָאֵל, הַוְּלִיךְ אִצְּלָה הַחֲנוּנִי
וְאָוֹםֶר, אִישׁ פְּלוֹגִי מִדְרָשׁ מִפְּנֵי הַנְּאָה וְאֵינוֹ יְדִיעָה מָה אָעֱשָׂה, וְהַוָּא
נוֹתֵן לוֹ וּבָא וּנוֹטֵל מִזָּה. הַיְהָ בֵּיתוֹ לְבָנוֹת, גַּדְרוֹ לְגַדְרָ, שְׂדָהוּ לְקַצְרָ,
הַוְּלִיךְ אִצְּלָה הַפּוּעָלִים וְאָוֹםֶר, אִישׁ פְּלוֹגִי מִדְרָשׁ מִפְּנֵי הַנְּאָה וְאֵינוֹ יְדִיעָה
מָה אָעֱשָׂה. הֵם עֹשִׂין עַמּוֹ, וּבָאֵינוֹ וּנוֹטְלֵין שְׁכָר מִזָּה:

ה. הִיוֹ מַהְלָכֵין בְּדָרֶת, וְאֵין לוֹ מָה יָאֵל, נוֹתֵן לְאַחֲרָ לְשׁוֹם מִפְּנָה
וְהַלָּה מִפְּרָבָה. אִם אֵין עַמְּחָם אַחֲרָ, מִבְּחָעֵל הַסְּלָעָ אוֹ עַל הַגַּדְרָ
וְאָוֹמֶר, הָרִי הֵן מִפְּקָרִים לְכָל מֵשִׁיחָפָץ, וְהַלָּה נוֹטֵל וְאוֹכֵל. וּרְבִי
יְוֹסִי אֹסֶר: